

TORÓ Tamás-Zoltán – TORÓ Tibor

Temesvár

1989. szeptember 18. – 1990. május 30.

1989. szeptember 18.

Újvárossy Ernő temesvári református presbiternek a temetése. Újvárossy holttestét, aki a szekuritáté folyamatos zaklatásai ellenére is kiállt a Temesvár-belvárosi református templombővítés mellett, egy városszéli erdőben találták meg. Halálának körülményei azóta is tisztázatlanok.

1989. december 3.

Megkezdődnek a Falusi Filmnapok Csákova (Ciacova) községben.

1989. december 6.

A Kisenciklopédia szervezésében lép fel a Thália színjátszó csoport. A Kisenciklopédia a közösség-szervezés egyik formája, egy népfőiskola-jellegű előadássorozat volt, ahol magyar nyelven hangoztak el tudomány népszerűsítő, illetve irodalommal kapcsolatos előadások. Mindez, a hasonló céllal létrehozott Universitatea Populară (Népi Egyetem) nevet viselő intézmény keretén belül működött, amely a hatalom által megtűrt és a Kommunista Párt által megengedett közművelődési forma volt. A Kisenciklopédia utolsó elnöke Matekovics György volt.

1989. december 6.

Szűrös Mátyás, Magyarország ideiglenes államelnöke levelet intéz Nicolae Ceaușescuhoz Tőkés László temesvári református lelkész védelme érdekében.

1989. december 14.

30-40 református gyülekezeti tag (többnyire idősek) tüntetnek a belvárosi református templom előtt Tőkés László kilakoltatása ellen. Ion Deheleanu, a megyei államrendőrség (Miliție) vezetője a kilakoltatás leállítását javasolja. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie*. 2006.)

1989. december 15.

A tüntetések folytatódnak. Magyar, román szerb hívők gyűlnek össze a Mária téri református templomnál, kiállva Tőkés László kilakoltatása ellen. Estére a református templomhoz érkezik Petre Moț polgármester és Ion Rotărescu szervezési titkár, „megnyugtadják” Tökést és a tüntetőket, hogy felhagynak a kilakoltatási tervvel. A tüntetők rendszerellenes jelszavakat kiáltanak. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)

1989. december 15.

Temesvárra érkezik Denis Currie, az Amerikai Egyesült Államok romániai nagykövetségének II. titkára, azzal a céllal, hogy kapcsolatba lépjen Tőkés Lászlóval. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)

1989. december 16.

Radu Bălan, a párt megyei Bizottságának főtitkára tájékoztatja a Tőkés-üggyel foglalkozókat, hogy a kialakult helyzet megoldására 400-500 megbízható embert fognak hozni Temesvárra. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)

Délután negyed hatkor Tőkés a tüntetőkhöz szól, mondván, hogy ő biztonságban van és az emberek menjenek nyugodtan haza, mert megígérték neki, hogy nem fogják kilakoltatni. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)

A Securitate letartóztatja a Marius Mioc-ot, akinek december 22-ig kellett bírnia a folytonos veréseket.

Összecsapások a rendőrök és a tüntetők között, elsősorban a Mária téren. A tüntetők a megyei Néptanács épülete felé vonulnak.

Bukarestben Vasile Milea tábornok, a védelmi miniszter jóváhagyja a hadsereg kivezénylését Temesvár utcáira. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)

Éjjel további 200 személyt tartóztatnak le.

1989. december 17.

A Dóm téri Barokk palotában megnyílik a Temes és Krassó–Szörény megyei képzőművészek tárlata.

1989. december 17.

Éjszaka 3-4 óra környékén Tőkés Lászlót és családját erőszakkal kilakoltatják és a Szilágy megyei Menyőbe szállítják.

Nicolae Ceaușescu jelenti a Végrehajtó Bizottság Állandó Bizottságának, hogy a Tőkés-ügy meg van oldva, Tökést kilakoltatták. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)

A déli órákra a tüntetők száma már elérte a 4000-et. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)¶¶

A tüntetők behatolnak a megyei pártszékházba, kommunista jelképeket, zászlókat égetnek. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)¶¶

Nuță Constantin belügyminiszter-helyettes Temesvárra érkezik. Nyolc harci csoportot szervez a tüntetők leverése érdekében.

A temesvári Opera tér közelében a 68 éves Balogh Pált lövés éri, a Megyei Kórházba szállítják, amelynek hullaházából – sok más halottal együtt – az ő teste is eltűnik.

1989. december 18.

Reggel Temesváron elrendelik a szükségállapotot. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)¶¶

A temesvári Megyei Kórház orvosainak kiadják, hogy állítsanak össze egy listát a sebesültekről, mely tartalmazza életkorukat, nemüket és nemzetiségüket.

A temesvári Megyei Kórházban 58 halott és 92 sebesült volt. A gyilkolások egész éjjel folytatódnak. Más források szerint a halottak száma 59, a sebesülteké pedig 185 volt. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)¶¶

Temesvárról jelentik Emil Bobu KB-titkárnak Bukarestbe, hogy a hadsereg uralja a helyzetet. Ceaușescu gondolva, hogy a temesvári lázadást leverték, elutazik Iránba. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)¶¶

Az emberek ismét az utcára vonulnak, ezúttal az Opera térre. Nuță Constantin kiadja a parancsot, hogy mindenkire lőjenek az Opera téren. Megszervezi az áldozatok hulláinak Bukarestbe való szállítását és elhamvasztását.

1989. december 19.

Éjszaka. Egy hűtőkocsiban 40 holttestet szállítanak Temesvárról Bukarestbe.

1989. december 20.

Lorin Fortună javaslatára Temesváron megalakul a Román Demokrata Front.

Temesvár nagy gyáraiban (Electrotimiș, Electromotor, Banatul, Guban, Azur stb.) általános sztrájkot hirdetnek. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)ff

A tüntetések folytatódnak az Opera téren, emlékezetes az a jelenet, mikor a téren több tízezer ember letérdel és közösen mondják el a *Miatyánkot*.

Vasile Milea és Ștefan Gușă azt a parancsot adják a hadseregnek, hogy ne lőjenek a tüntetőkre. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)ff

Ceaușescu visszaérkezik az országba, ekkor már Ștefan Gușă tábornok elrendelte a hadsereg visszavonását az utcákról. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)ff

1989. december 21.

A Lorin Fortună vezette forradalmárok véglegesítik a Román Demokrata Front *Kiáltványát*, majd ezt felolvassák a tömeg előtt. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)ff

Megérkeznek Olt, Vâlcea és Dolj megyékből a Hazafias Őrség csapatai (Gărzi Patriotice), kb. 16 000 ember, botokkal felfegyverezve. Feladatuk a tüntetők leverése. Eredetileg azt mondták nekik, hogy a „a magyarok és a szerbek behatoltak a Bánságba”. Végül ezeknek egy része a forradalmárok mellé áll. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)ff
Ceaușescu beszéde, melyben elítéli a temesvári eseményeket. Ezen a napon jelenik meg a temesvári *Szabad Szó* utolsó száma.

A temesvári Opera balkonján felszólal az első katonatiszt, Viorel Oancea őrnagy személyében. Bejelenti, hogy a Temesváron állomásozó 01955 Katonai Egység nem fog fellépni a tüntető lakosság ellen. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie.* 2006.)ff

A Temesvári Népgyűlés *Határozatban* követeli a következőket: Ceaușescu lemondatása az összes tisztségéből. Azon személyek perbefogása, akik a tömegbe lövettek. A meggyilkolt hősök azonosítása, emlékmű emelése ezeknek. Politikai foglyok felszabadítása. Új kormány létrehozása. Szabad választások. A politikai és állami tevékenységek szétválasztása. Antidemokratikus törvények eltörlése.

Megalakul a Romániai Demokratikus Nemzeti Bizottság. Ennek vezetői Ceaușescu alatt nem kompromittált katonai parancsnokok, munkások, értelmiségiek, diákok.

47 személyt szállítanak be a Victor Babeș Kórház szívsebészeti osztályára. Nuță Constantin és Mihalea Velicu (az országos Milícia vezető helyettese) tábornokok Jugoszláviába való

szökést kísérelnek meg, sikertelenül. Visszafordulnak és Déva felett repülőszerecsétlenségben életüket veszítik.

Temesváron megalakul a Bánsági Magyar Demokrata Szövetség. Feladatai: a bánsági magyarok mozgósítása az NMF OT programjának véghezvitelében. A bánsági magyarok képviselése. Együttműködés más nemzetiségekkel. Szoros együttműködés az NMF Temes Megyei Tanácsával. Helyi szervezetek létrehozása. A Bizottság: Tiszteletbeli elnök Tökés László. Elnök: Bodó Barna. Tagok: Albert Ferenc, Bakk Miklós, Bálint Ottó, Bárányi Ferenc, Borbély Imre, Delesega Gyula, Forrai Mária, Graur János, Lukinich Attila, Mandics György, Matekovics György, Sándor István, Tamás László, Tácsi László, Toró Tibor, Varga Lajos és Ungor Csaba.

Megválasztják az NMF Lugos Muncípiumi Bizottságának vezetőit. Elnök: Gheorghe Arjoca. Két magyar tag: Kovács József és Darvasi László.

Újváron Heinrich József óteleki római katolikus lelkész három nyelven tart istentiszteletet.

A temesvári rádió újratekdi a sugárzást. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie*. 2006.)ff

A hadsereg elfoglalja a Securitate székhelyét. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie*. 2006.)ff

A hadsereg kivezényel 5 tankot az Opera térre, hogy megvédje az új forradalmi hatalmat az esetleges „diverziót keltőktől”. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie*. 2006.)ff

Megalakul a *Luptătorul Bănățean* nevű napilap. Az újság leközli a Megyei Kórházba beutaltak listáját. Ezek közül a magyar nemzetiségűek: Csikos Mihai, Kun Robert és Szabó Ernő.

Bukarestben egy tank eltapossa Jean Louis Calderon francia újságíró. Később róla egy iskolát neveznek el Temesváron.

1989. december 23.

A temesvári Román Demokrata Front integrálódik a Nemzeti Megmentési Frontba. A temesvári Végrehajtó Bizottság a következőkből állt: Lorin Fortună elnök, Claudiu Iordache alelnök, Mihaela Munteanu titkár, Ștefan Iovan és Petrișor Morar tagok. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie*. 2006.)ff

A *Szabad Szó* újság, *Temesvári Új Szó* néven indul újra.

6. emeleti lakásban éri gyilkos golyó a 9 éves Negrușiu Laurát.

December 23-i információk szerint Tőkés László kartöréssel Marosvásárhely felé halad, a felesége nem vetélt el.

1989. december 24.

Ótelek lakosai egy teherautónyi élelmet visznek Temesvárra a kórházi sebesülteknek. Bécsből megérkezik Temesvárra Werner Vogt sebészorvos 130 személyből álló orvosi személyzettel.

1989. december 25.

Megalakul a zsombolyai Magyar Nemzetiség Demokrata Fóruma.

1989. december 25.

Kelemen György 23 éves villanyszerelőt a Temesvári Rádió laboratóriumában éri gyilkos golyó.

1989. december 25.

A FIDESZ és a Szolnok Megyei Demokratikus koordinációs Bizottság képviselői által vezetett delegáció gyógyszert és élelmiszert hoz Temesvárra.

1989. december 26.

A Temesvári Román Demokrata Front közgyűlése határozatának értelmében megalakult az NMF Temes Megyei Tanácsa. Elnök: Lorin Furtuna, alelnökök: Tudorin Burlacu és Petrișor Morar, titkár: Ștefan Ivan. Egy magyar tag: Bodó Barna.

1989. december 26.

Tőkés László első szabad nyilatkozása. Tagja lett az országos NMF-nek. „Az új román vezetés másképp gondolkodik.” (Megjelent a *Temesvári Új Szó*, 1989, december 26-ai számában.)

1989. december 26.

Hirdetés: a *Temesvári Új Szó* telefonszolgálatot tart naponta, ahol információkat lehet szolgáltatni az eltűnt személyekről.

1989. december 26.

Népgyűlés Újszentesen. Létrehozzák a helyi NMF-et. Szándéknyilatkozat, hogy Újszentes újból község legyen.

1989. december 27.

Temesváron megalakul a Magyar Demokrata Diákszervezet.

1989. december 27.

Szándéknyilatkozat: a BMDSZ támogatja az NMF programját.

1989. december 27.

Megalakul az RMDSZ Ideiglenes Intéző Bizottságának Ideiglenes Központi Irodája.

1989. december 27.

A Felsőoktatási Dolgozók Szakszervezete József Attila Tudományegyetemi Szervezetének Felhívása (Szeged) a Temesvári Testvéregyetem megsegítésére: pénzügyi alap létrehozása. Ennek érdekében Szegeden létrejön a „Temesvári-Bizottság”.

1989. december 27.

Megalakul az NMF Temesvári Bizottsága. Elnök: Ştefan Ivan, alelnökök: Marcu Ioan és Alamureanu Pompiliu, titkár: Ghilea Aurel. Tagjai Singer Károly és Gnandt Imre is. Lorin Furtună, a Temes Megyei NMF elnöke fogadja Ilija Djukic jugoszláv külügyminiszter-helyettest.

1989. december 28.

Megalakul a Temes Megyei Testnevelési és Sporttanács Nemzeti megmentési Frontjának munkahelyi tanácsa.

1989. december 29.

A Szabad Temesvári Magyar Színház társulata csatlakozik az NMF programjához. Megalakul a Magyar Demokrata Szövetség színházi szervezete a BMDSZ nyilatkozata alapján.

1989. december 29.

A Temesvári Magyar Diákszervezet csatlakozik az NMF programjához.

1989. december 29.

Temesváron megtartják a Romániai Szerbek Demokrata Szövetségének alakuló ülését.
Elnöke: Milenko Lukin.

1989. december 30.

Az NMF Tanácsának felhívása egy jobb és egy toleránsabb társadalomért, normális együttélésért.

1989. december 30.

A BMDSZ állásfoglalása: az NMF program támogatása, az anyanyelv korlátlan használata, a nemzetiségi minisztérium létrehozása, a romániai magyarság önrendelkezési jogainak biztosítása, a magyarok kulturális öngazgatási jogának törvényes biztosítása.

1989. december 31.

Megalakul az Újszentesi Magyar Demokrata Szövetség Ideiglenes Bizottsága. Tagjai: Bányai Ferenc, Holló Ferenc, Gödér Lajos, Tóth Béla, Fodor András, Bereczky Lajos, Pintér György, Tasch Zoltán és Forai Lajos.

1989. december 31.

Létrejön a Szabad Parasztok Temes Megyei Demokratikus Szövetsége.

1989. december 31.

Az NMF körlevélben kéri fel a lakosságot, hogy a gyanús és ellenséges cselekedeteket és embereket jelentsék.

1990. január 1.

Tőkés László üzenete a BMDSZ-nek és a temesvári református gyülekezetnek. Köszönetét fejezi ki és biztosítja a temesváriakat, hogy a jövőben is számíthatnak rá.

1990. január első napjai

Létrejön a Temesvári Magyar Diákszövetség (TMD), a Temesváron tanuló magyar egyetemisták szervezete.

1990. január 3.

Létrejön a BMIDSZ, a BMDSZ ifjúsági szervezete.

1990. január 4.

Az RKP Temes megyei és temesvári bizottság volt aktivistái üdvözlik az NMF programját, bocsánatot kérve, hogy Ceaușescu rendszerét szolgálták.

1990. január 4.

Beindul a Szabad Temesvár Rádió magyar adása. Naponta 11 órától fél tizenkettőig. Temes, Arad, Krassó–Szörény és Hunyad megyékben hallgatható.

1990. január 4.

A temesvári Református Parókiára segélyszállítmány érkezik Hollandiából

1990. január 4.

A *Luptătorul Bănățean* napilap nevét megváltoztatják *Renașterea Bănățeană*-ra.

1990. január 5.

A BMDSZ felhívást intéz a magyar lakossághoz, hogy lépjenek be a szervezetbe.

1990. január 5.

Megalakul a Lugosi Magyar Demokrata Szövetség. Az Intéző Bizottság tagjai: Asztalos Margit, Bakk Miklós, Dezső Ferenc, Gergely Kálmán, Kiss Károly, Kiss Mihály, Kovács Aranka, Kovács József, Kovács László, Lukács Károly és Szabacsi Sándor.

1990. január 5.

Megalakul a Temes Megyei Német Demokrata Fórum. Elnöke: Pfaff Erich professzor.

A Romániai Méhtenyésztők Egyesületének Temes megyei tanácsa csatlakozik az NMF programjához.

1990. január 6.

Felhívás: a temesvári magyar tanítók felajánlják segítségüket azoknak, akik anyanyelvükön akarják folytatni tanulmányaikat.

1990. január 7.

Három teherautónyi segélyszállítmány érkezik Izraelből a temesvári zsidó hitközséghez.

1990. január 7.

Az NMF nyilatkozatban ítéli el a kommunista rendszer sovén és asszimiláló politikáját, és garantálja a nemzeti kisebbségeknek az egyéni és kollektív jogokat.

1990. január 7.

A BMDSZ zombolyai Ideiglenes Bizottsága megtartja közgyűlését.

1990. január 7.

A *Renașterea Bănățeană* napilap azt írja, hogy a jugoszláv hatóságok letartóztattak 63 terroristát, akik részt vettek a temesvári, szebeni és bukaresti mészárlásokban.

1990. január 8.

Kövér László, a FIDESZ válaszmányi tagja és Edvi Péter, a Hannoveri Magyar Egyesület elnöke Temesvárra érkezik. Könyveket, újságokat, sokszorosító gépeket hoznak a helyi magyar szervezeteknek.

1990. január 10.

Előkészítő gyűlés a romániai Német Demokratikus Fórum megalakítására. A határozat szerint az alakuló ülésre 3-4 hónap múlva kerül sor Segesváron.

1990. január 10.

Ugry Károly nyugdíjas tanár üzenete/felhívása a temesvári magyar szülőkhöz, hogy írassák gyerekeiket magyar iskolába.

1990. január 10.

Létrejön a Zombolyai Magyar Demokrata Szövetség Ideiglenes Bizottsága.

1990. január 10.

Otíman Diana, a 2-es számú Matematika–Fizika Líceum (ma Bartók Béla Líceum) leváltott igazgatónöje beadványban kérte az NMF Temes Megyei Tanácsától a magyar iskola visszaállítását, úgy, hogy a román tagozatoknak máshol biztosítsanak helyet.

1990. január 11.

Megjelenik a Bánsági Bolgárok Szövetsége lapjának, a *Nasa Glas*-nak (*A mi lapunk*) első száma.

1990. január 11.

Megalakul az Újmosznicai Magyar Demokrata Szövetség.

1990. január 11.

Resicán megalakul a Krassó–Szörény Megyei Magyar Demokrata Szövetség. Az ideiglenes bizottság tagjai: Bogáthi Zoltán, Koncza Árpád, Sylveszter József, Lázár Sándor, Pénzes Béla, Bálint Erzsébet, Kurta Kázmér (az NMF megyei tanácsába delegált), Ülvötky Károly, Szántó Lehel, Dobai András, Beke László (az NMF városi tanácsába delegált), Virág Vilma, Dercze Ferenc és Makay Botond.

1990. január 12.

Megalakul a Végvári MDSZ.

1990. január 12.

A BMIDSZ nevét TEMISZ-re változtatják (Temesvári Magyar Ifjúsági Szervezet).

1990. január 12.

Kántor Zoltán felhívása – elsősorban – a temesvári fiatalokhoz, hogy vállaljanak aktív szerepet a magyar szervezetekben.

1990. január 12.

Megalakul a Kereszténydemokrata Parasztpárt Temes megyei és temesvári szervezete.

1990. január 12.

Megalakul a Parasztpárt által támogatott Pro Besszarábia és Pro Bukovina Kulturális Egyesület.

1990. január 13.

Az RMDSZ Marosvásárhelyi értekezletén Toró Tibor, Egeressy László és Bakk Miklós képviseli a BMDSZ-t.

1990. január 13.

Megválasztják az NMF temesvári szervezetének ügyvezető elnökségét. Elnök: Marcu Ioan. Alelnökök: Singer Károly és Marinescu Gabriel. Titkár: Ghile Aurel. Tagok: Ivan Ștefan, Muțiu Caius, Opriș Nicolae tábornok és Șoimu Ioan. Rajtuk kívül tag az egyetemisták egy képviselője, akit utólag fognak megnevezni.

1990. január 14.

E napig a temesvári református parókián 331 személy iratkozott be a BMDSZ-be.

1990. január 14.

A BMDSZ felhívása: ahol nem alakultak még meg a helyi szervezetek, ott alakítsák meg a kezdeményező bizottságot a szervezet minél hamarabbi megalakulása érdekében.

1990. január 14.

A temesvári hősök temetőjében tömegsírt ástak ki, ahol 10 holttestet találtak.

1990. január 15.

A 2-es számú Matematika–Fizika Líceum (ma Bartók Béla Líceum) igazgatója Ionel Dima lesz, Benedek István és ifj. Halász Ferenc pedig aligazgatók. Az 1-es Általános Iskolában Gál Ildikó igazgató és Monica Mitrofan aligazgató. A 26-os Általános Iskolában igazgató Bartók György, aligazgató Silvia Jung. A 25-ös Általános Iskolában, ahol I–IV.-es magyar tagozat működik, nem választottak új vezetőséget.

1990. január 16.

Hans-Dietrich Genscher Temesvárra látogat. Találkozik Tőkés Lászlóval. Részt vesz a Temes Megyei Német Demokrata Fórum kerekasztal-beszélgetésén, melynek témája a bányászati svábok helyzete az új demokratikus Romániában.

1990. január 16.

A temesvári NMF vezetőségébe egyetlen magyar nemzetiségűt választanak be, Gnant Imrét. Megalakul a nagyszentmiklósi MDSZ, csatlakozik a BMDSZ-hez, az ezt követő napokban 200 magyar gyűlt össze a Nákó-kastélyban a szövetség helyi feladatainak megvitatása céljából.

1990. január 16.

Megalakul a gátaljai MDSZ.

1990. január 17.

Megalakul az NMF Temesvár Muncipiumi Tanácsának Végrehajtó Büroja, melynek tagja Oberst László is.

1990. január 17.

BMDSZ közlemény. A következő településeken alakultak meg a helyi szervezetek: Nagyszentmiklós, Vöröscsárda, Gátalja, Karánsebes.

1990. január 18.

A rockzenészek temesvári egyesülete találkozót szervez.

1990. január 18.

A temesvári Állami Magyar Színház felveszi az Állami Csiky Gergely Színház nevet.

1990. január 19.

A Szabad Román Televízió keretén belül újraindul a német nyelvű adás.

1990. január 19.

E napig 900 személy iratkozott be a BMDSZ-be.

1990. január 19.

Megalakul az NMF Temesvári és Temes Megyei Tanácsának választási bizottsága. A vezetőség és a tagok megválasztása után a testület tevékenysége véget ér.

1990. január 19.

Létrejön a Temesvár Társaság (Societatea Timișoara), mely „egy igazi demokrácia működtetését és fenntartását” tűzi ki célul. (Dr. Alesandru Duțu: *Revoluția din 1989. Cronologie*. 2006.)^{ff}

1990. január 20.

Dr. Mary György, Szűrös Mátyás titkára Temesvárra látogat.

1990. január 20.

Tüntetés Temesváron. A Securitate megszüntetését és a szekusok felelősségre vonását követelik.

1990. január 20.

Megválasztják a vöröscsárdai MDSZ vezetőségét: Csóka Lajos (elnök), Kókai József, Jójárt József, Varga János, Tóth Gyula, Mácsa István, Tóth Illés.

1990. január 20.

Florin Lovin lemond az NMF Temes Megyei Tanácsának elnöki posztjáról.

1990. január 21.

Megalakul a karánsebesi MDSZ.

1990. január 21.

MADISZ-találkozó Nagyváradon. A TEMISZ-t Borbély Zsolt Attila, Kántor Zoltán és Toró T. Tibor képviselik.

1990. január 22.

Megválasztják a dettai BMDSZ vezetőségét: Libus Endre (elnök), Dani Béla, Braicuné Farkas Edit, Katona György, Czifra József, Telbisz István.

1990. január 22.

Cornel Popescu, a Megyei Posta- és Távközlési Igazgatóság aligazgatója bejelenti, hogy a posta megszakította azt a kábelrendszert mely a Securitate-val kötötte össze. Tehát jelenleg egy telefon sincs lehallgatva.

1990. január 22.

60-70 ember tüntet a temesvári Opera téren Iliescu és az NMF mellett. Elítélve a pluralizmust és a kapitalizmust.

1990. január 23.

Gheorghe Popescu tábornok egy közleményben teszi nyilvánossá az NMF Temes Megyei Tanácsának a megválasztására érvényes szabályzatot. Minden nemzeti kisebbségnek egy helyet biztosítanak.

1990. január 23.

Borbély Imre felhívása, hogy összesítsék az forradalom ideje alatt eltűntek számát.

1990. január 23.

Megjelenik a *Timișoara* című újság első száma.

1990. január 24.

Megtartja alakuló ülését a Romániai Ökológiai Mozgalom temesvári fiókszervezete.

1990. január 26.

Megalakul a keresztesi MDSZ.

1990. január 27.

Megalakul a Magyar Demokrata Szövetség Temesvári Szervezete. Jelen volt Tőkés László is. Megválasztották a vezetőséget: Sándor István (elnök), Egeressy László (alelnök), Dukász Péter (titkár).

1990. január 27.

Megválasztják az NMF Temesvár Municipiumi Tanácsának tagjait: Dr. Szucsik József, Ursu Marius, Singer Károly, Popa Constantin, Dr. Ciuhandu Gheorghe, Dan Andrei, Vasile Popovici, Tudorache Horațiu, Serafim Ioan, Radu Gabriel, Budulan Ioan, Crăciun Constantin, Lupu Camelia, Pop Valer, Cernescu Horia, Boinagiu Gheorghe, Lavarovici Gligor, Sarbovan Gheorghe, Sarbescu Ioan, Katz Ecaterina, Plaz Jiva, Strioe Constatntin, Bandula Dinu, Oprescu Mihai, Lakatos László, Fotache Eva, Grün Eugen.

1990. január 28.

Megalakul a Temes Megyei Politikai Foglyok Szövetsége.

1990. január 28.

A *Temesvári Új Szó* mellékleteként megjelenik, a TEMISZ lapjának, a *VÉTŐ*-nak az első száma. Felelős szerkesztője: Borbély Zsolt Attila.

1990. január 28.

Több százan gyűlnek össze a Belvárosi református templomnál a Tőkés László által tartott istentiszteletre.

1990. január 28.

Ökumenikus istentisztelet a temesvári baptista templomban. Felszólal Tőkés László református lelkész és Neumann Ernő főrabbi is.

1990. január 28.

Temesvári magyar diákok nyílt levele Ion Iliescuhoz: Miért vádolta szeparatizmussal a magyarokat és miért váltották le Pálfalvy Attila tanügyminisztert? Kérik, hogy állításait támassza alá bizonyítékokkal.

Tőkés László telefonon hívta fel Ion Iliescut, számon kérve a „szeparatista tendenciákra” vonatkozó kijelentését. Iliescu és Petre Roman miniszterelnök megnyugtatták, hogy közösen fogják keresni az erdélyi magyarság jogos követeléseinek megoldásának módjait.

1990. január 28.

Bodó Barna írása a kulturális autonómia megteremtésének fontosságáról.

1990. január 29.

Megválasztják az NMF Temes megyei tagjait: Bárányi Ferenc, Bordoş Doru, Alexandru Roşcuban, Lukin Milenko, Ivanciov Carol, Secoşan Nicolae, Pfaff Erich, Otiman Păun, Claudiu Iordache, Stoica Marius, Negoescu Nicolae, Micu Constantin, Poşta Vasile, Muşia Caius, Borza Dorel, Balint Aurelian, Cerna Dorel, Anghel Andrei, Marinescu Gabriel, Negru Ioan, Drobny Henric, Paraschivoiu Romulus, Găldău Florian, Purice Marin, Puri Gerhard, Tavală Tănase, Huşiu Constantin, Jupăn Caius, Tvein Ion, Pascu Dimitrie, Indrieş Cornel, Giurgiev Arcadie, Creţescu Constanţa, Ionaşiu Adrian, Ispăş Ioan, Bizian Ion, Goşa Vasile, Petrea Ştefan, Mihai Scorţanu, Cristea Gheorghe, Csakli Siegfried, Ureche Gheorghe, Buzatu Constantin, Croitoru Adrian, Burada Gheorghe, Veréb József, Bratu Emil, Bugariu Virgil, Ursulescu Doru, Tudosi Viorel, Petrovici Petru.

1990. január 30.

A magyarországi Szarvas városának 1-es számú iskolája tanfelszereléseket tartalmazó csomagot küldött Lugosra, az 5-ös iskola diákjainak. Hálájuk jeléül a lugosi diákok elküldték az iskolára kiakasztott trikólórt.

1990. január 31.

Megválasztják az NMF Temes Megyei Tanácsa szakbizottságainak vezetőit, és tagjait. A BMDSZ a következő tagokat delegálta: 1. Ipar, mezőgazdaság, kereskedelem: Farkas József. 2. Szervezési komisszió: Bakk Miklós. 3. Egészségügy: Havelka Becski Ilona. 4. Tudomány és oktatás: Tácsi László. 5. Művelődés, sport, turisztika: Koczka György. 6. Környezetvédelem: Ördög Imre. 7. Nemzeti kisebbségek: ifj. Halász Ferenc. 8. Helyi államigazgatás: Varga Tünde. 9. Vallásügy: Varga Lajos Károly. 10. Külföldi kapcsolatok: Graur János. 11. Ifjúság: Toró T. Tibor. 12. A temesvári forradalom történetét rögzítő komisszió: Bodó Barna.

1990. február 1.

Kivonják a temesvári Opera térről az utolsó páncélkocsikat.

1990. február 1.

A politikai pártok képviselői és az NMF Tanácsának képviselői létrehozzák a Nemzeti Egység Ideiglenes Tanácsát, az NMF jelenlegi tanácsának restrukturálása révén.

1990. február 1.

Ifj. Halász Ferenc helyzetjelentése a 2-es számú Matematika–Fizika Líceumról: 1845 diák, 56 osztály. Rendelkezésre álló osztálytermek száma 16. Három váltásban folyik a tanítás. Keresik a megoldást az NMF segítségével, hogy a román osztályokat hova költöztessék.

1990. február 1.

Igazfalván megindul a község ház működése, de nincs meghatározva a pontos hatásköre még. A háromnegyed részt magyarul lakta településen csupán az I–IV. osztályokban működik magyar nyelvű oktatás.

1990. február 3.

Újranyílik Temesváron a Brassóban megjelenő német nyelvű *Karpatenrundschau* társadalmi és politikai hetilap fiókszerkesztősége. A temesvári tudósító: Marius Kioty.

1990. február 4.

Temesváron megalakul a Bărăganba Deportáltak Egyesülete.

1990. február 4.

Megtartják a Bánsági Tudományos-Fantasztikus Szövetség alakuló ülését.

1990. február 5.

Kencsán József történelem- és filozófiatanár éhségstrájkba kezd, mivel kirakták munkahelyéről, a Megyei Közszállítási Vállalattól, ahol pszichológusként dolgozott. Kérései között szerepelt, hogy a volt RKP-nómenklatúra ne vezesse továbbra is az ország vállalkozásait, gyárait, iskoláit stb.

1990. február 6.

Kencsán Józsefnek felajánlanak egy történelemtanári állást, amit első körben visszautasít és az éhségstrájkot nem hagyja abba, míg legfőbb követelése nem teljesül. Később az Electromotor Líceumban ajánlanak neki fel egy katedrát, amit elfogad.

1990. február 7.

Megkezdte tevékenységét a Temes Megyei NMF Nemzetiségi Szakbizottsága. Vezetője: dr. Bárányi Ferenc. Feladata a magyar, német, szerb, cseh, bolgár, szlovák, cigány és más nemzetiségek érdekképviselése.

1990. február 7.

Tőkés Lászlót Sárospatak díszpolgárává avatják. Itt találkozik Habsburg Ottóval, az EP alelnökével. Egyetértenek abban, hogy Temesvár és Strasbourg testvérvárosok legyenek.

1990. február 7.

Tîrziu Elena éhségstrejkba kezd, így fejezve ki szolidaritását Kencsán Józseffel. A strejktot viszont abba kell hagyja másnap, mert február 8-án két férfi elrabolta őt, kivitték a Temesvár közeli Vadász erdőbe és kegyetlenül megverték, megfenyegetve őt, ha nem hagy fel a strejkkal megölik a gyerekeit.

1990. február 8.

Létre jön a Román–Magyar Baráti Társaság.

1990. február 9.

Ettől a naptól kezdve a rendőrség már nem biztosítja Kencsán József számára a védelmet.

1990. február 9.

Tőkés Lászlót Budapesten fogadja Szűrös Mátyás ideiglenes államelnök, Németh Miklós miniszterelnök és Pozsgai Imre államminiszter. Tőkés László átveszi a Bethlen-émlékdíjat.

1990. február 9.

Szekernyés János temesvári műkritikust Románia Képzőművészeti Szövetségének tagjává választják.

1990. február 10.

Bánsági magyar ifjúsági találkozó Temesváron.

1990. február 11.

Tőkés László Bukarestben találkozik James Baker-rel az USA külügyminiszterével.

1990. február 11.

A temesvári Szabad Román Rádió magyar adásának időtartama február 11-től egy órára terjed ki, a korábbi 30 perc helyett.

1990. február 13.

A *Timișoara* újságban megjelenik Smaranda Enache ...*Și riposta cuvenită* című cikke, melyben elítéli a sovinizmust és a magyargyűlöletet, amelynek jelei el kezdtek mutatkozni Marosvásárhelyen. A cikk megjelentetését a marosvásárhelyi *Cuvântul Liber* napilap visszautasította.

1990. február 13.

Temesváron kezdetét veszi a 3 napig tartó *Rock pentru Revoluție (Rock a forradalomért)* fesztivál, melynek bevételeit jótékonyági célokra fordítják. A rendezvényen fellépnek nagy-britanniai, jugoszláviai, bukaresti és temesvári együttesek.

1990. február 15.

Temesvár polgármestere jóváhagyja a 2. számú Matematika–Fizika Líceum román osztályainak más iskolába való áthelyezését (leszámítva az I–IV. osztályokat).

1990. február 16.

Brîndușa Armanca *Temesvári pokolgép* címen sorozatot indít a *Temesvári Új Szóban*, a temesvári vérengzésekért felelősökről.

1990. február 16.

A BMDSZ szervezésében tüntetésre kerül sor Temesváron a Dóm téren, kiállva Smaranda Enache emberjogi harcos mellett.

1990. február 16.

Tökés László Kecskemétre látogat. Pénzügyi alap létrehozását javasolja, mely a Magyarországra menekült erdélyiek megsegítésére szolgálná. (Felajánlja a Bethlen-díj mellé kapott 75 000 Ft-ot.) Felszólítja a jelenlevőket, hogy adakozzanak egy új temesvári református templom felépítése javára.

1990. február 17.

A *VÉTŐ* szerkesztősége tiltakozást tesz közzé Iliescu január 25-i beszédére reagálva.

1990. február 17.

A román osztályok kiköltöznek a 2-es líceumból.

1990. február 19.

Ötvösdön megalakul az MDSZ.

1990. február 19.

Temesváron megalakul a Kós Károly Társaság. Varga Tünde kezdeményezésére jön létre, célja a temesvári magyar műépítészek és építészek egy szervezetbe való tömörítése. Munkájukban az urbanisztika és műemlékvédelem területére koncentráltak volna, azonban a kezdeményezés rövid életűnek bizonyult.

1990. február 23.

Elekes András vezetésével újra kezdi tevékenységét a Bartók Béla Énekkar.

1990. február 24. és 25.

A temesvári Olimpia Sportcsarnokban fellép a Bikini együttes, összesen 7000 ember volt jelen a két koncerten.

1990. február 24.

Az RMDSZ III., sepsiszentgyörgyi találkozásán a temesvári magyarságot Bakk Miklós, Dukász Péter, Balaton Zoltán, Borbély Zsolt Attila és Szilágyi Zsolt képviselik. Tőkés Lászlót az RMDSZ tiszteletbeli elnökévé választják. Borbély Zsolt Attilát alelnökké választják, Bodó Barnát pedig az intézőbizottság tagjává.

1990. február 24.

Megalakul a BMDSZ fratéliai és besenyőtelepi fiókszervezete.

1990. február 25.

Az újszentesi Vadrózsa Néptáncgyűttes ismét megkezdte tevékenységét. A néptáncsoport 1972-ben alakult, 1984-ben kénytelen volt beszüntetni aktivitását. Irányító: Páll Lajos, egykori alapító.

1990. február 25.

Öt év után, 400 személy jelenlétében tartotta meg a Látóhatár magyar nyelvű művelődési és vitafórum az újraalakuló ülését, melyet 1985-ben szüntettek meg.

1990. február 27.

A 2-es számú Matematika–Fizika Líceumot a tantestület döntése alapján Bartók Béla Líceumra változtatják.

1990. február 27.

Történelmi és műemlékvédelmi bizottság kezdi meg tevékenységét a BMDSZ temesvári szervezetének keretében, Ferencz Csaba vezetésével.

1990. február 27.

Temesvárra látogat Boldizsár András, a Magyar Mozi- és Filmgyár munkatársa, aki egy dokumentumfilmet készít elő a decemberi temesvári eseményekről. A forgatás elkezdését áprilusra tervezi.

1990. február 28.

Megalakul a Temesvári Magyar Demokrata Szövetség Fratélia-körzeti szervezete. A gyűlésen 30 személy vett részt.

1990. február 28.

Megtartja alakuló ülését az Ormós Zsigmond Társaság, a Kisenciklopédia hagyományápoló társaság utódja. Az ülés vendége Kányádi Sándor.

1990. március 1.

A Bartók Béla Líceum önálló magyar, a Nikolaus Lenau Líceum pedig önálló német nyelvű iskola lesz. A két iskola román tagozatai számára új intézményt hoztak létre, a Jean Louis Chalderon Líceumot.

1990. március 2.

Megkezdődik a népiirtással vádlottak pere.

1990. március 6.

Megalakul a rékási MDSZ.

1990. március 6.

A *Timișoara* újság egy interjút közöl Emil Iovănescuval, a magyarországi Szabad Románia Szervezet elnökével. Iovanescu elmondja, hogy Románia lakossága csak nyerne abból, ha a magyar kisebbség magyar nyelvű iskolákat és egyetemeket hozna létre. Ezért Romániának érdeke biztosítani a kisebbségek jogait.

1990. március 7.

A BMDSZ vezetősége vitát folytat arról, hogy a forradalom kirobbanását idéző emléktáblán december 15. vagy 16. szerepeljen, mint a forradalom kitörésének napja. December 16. mellett szavaz a többség.

1990. március 8.

Interjú (a *Temesvári Új Szóban*) Makai Botond resicabányai református lelkésszel, a Tökésperről és a Tökés ellen tett beadványról.

1990. március elején

Tökés László több hetes amerikai és kanadai körútra indul. Állami vezetők, szenátorok, kongresszusi tagok fogadják, ezek közül a legjelentősebb George Bush, az USA elnöke. Találkozik a román és a magyar emigráció tagjaival is.

1990. március 11.

A Látóhatár meghívottjával, Kányádi Sándorral találkozhatott a mintegy 250 résztvevő. George Șerban író ismerteti a *Temesvári Kiáltvány* szövegét. Több mint 15 000 ember vesz részt a Timișoara Egyesület által kezdeményezett nagygyűlésen, amelyhez csatlakozott a BMDSZ, a TEMISZ és a Román–Magyar Baráti Társaság is.

1990. március 12.

Szegeden megalakul a Magyar–Román Baráti Kör, melynek célja a megromlott magyar–román kapcsolatok normalizálása. Barátságuk első jeléül megajándékozták Temesvár városát 40 000 rózsával.

1990. március 13.

A Temesvári Magyar Színházban fellép a budapesti Hobo Blues Band együttes. A koncert alatt ismeretlen tettesek feltörnek az együttes autóját, ellopva kétbőröndnyi kazettát, melyre az erdélyi turnét megörökítő videó anyagok voltak felvéve.

1990. március 15.

Több száz ember gyűl össze a szabadfalui (Freidorf, Temesvár egyik negyede) Petőfi-empléműnél. Felszólaltak: Bodó Barna, Borbély Zsolt Attila, Lovas Zoltán, a FIDESZ országos sajtófőnöke és Gazda Árpád.

1990. március 15.

Lugoson a református parókia melletti épületnél Szombati Szabó István-empléktáblát lepleznek le.

1990. március 15.

1948 után először tartják meg Újszentesen a március 15-i ünnepséget.

1990. március 15.

Temesváron fellép a magyarországi Dolly Roll együttes.

1990. március 16.

A forradalom kitörését idéző emléktábla-avatás a belvárosi református templomnál, kb. 300 ember jelenlétében.

1990. március 16.

Béke-barátság néven, nacionalistaellenes menet indul Temesvárról. A menet kezdeményezői: Birlea Marin, Dewald Cristian, Tomescu Adrian és Czakó Zsolt. A túra útvonala: Temesvár–Arad–Budapest–Bécs–Prága–Drezda–Berlin–Hamburg–Koppenhága–Stockholm.

1990. március 16.

A TEMISZ tagsága 700-800 személyt számlál.

1990. március 17.

A MISSZ kongresszus Marosvásárhelyen. Részt vesz a TEMISZ–TMD közös küldöttsége is.

1990. március 17.

Megválasztják a BMDSZ megyei vezetőségét és a küldötteket az RMDSZ-kongresszusra.

1990. március 18.

Megalakul a BMDSZ szapárfalvi szervezete.

1990. március 19.

A BMDSZ vezetősége táviratban kéri Ion Iliescu államfőtől, hogy tegyen lépéseket a Vatra Românească megnyilvánulásainak megállítása érdekében.

1990. március 20.

Florian Mihalcea, a *Timișoara* újságban írt cikkében (*Diversiuni ceaușiste în Transilvania*) felhívja a figyelmet arra, hogy mennyire fontos Temesvár jövője számára, hogy magyarok és románok békében éljenek egymás mellett. Kéri Temesvár lakosságát, hogy mutassanak példát Románia számára, hogy a marosvásárhelyi események ne ismétlődhessenek meg többet. (Megjelent: *Timișoara*. 1990. márc. 20. 26. sz.)

1990. március 20.

A BMDSZ nyilatkozatban elítéli a Vatra Românească által szervezett marosvásárhelyi pogromot.

1990. március 21.

A Temesvári Román–Magyar Baráti Társaság felhívást intéz Temesvár lakosaihoz, elítélve a Marosvásárhelyi eseményeket

1990. március 21.

Szokoly Elek, a marosvásárhelyi Pro Europa Liga képviselője Temesvárra látogat. Célja: kapcsolatteremtés a *Temesvári Kiáltványt* aláíró szervezetekkel.

1990. március 22.

A marosvásárhelyi események hatására Temesváron is megjelennek magyargyűlölő falfirkák. A magyarok mellett kiállva emel szót Miodrag Milin, a Temesvári Egyetem kutatója, az *Ardealu-i pururea românesc!...Ş.A...* című írásában. (Megjelent: Timișoara. 1990. márc. 22. 27. sz.)

Florian Mihalcea a *Ce s-a întâmplat de fapt la Tîrgu Mureş* című cikkében kiáll a magyarok mellett, elítélve Iliescu elnököt és a hamisan tudósító román médiát a marosvásárhelyi események kapcsán. Felhívja a figyelmet a Vatra Românească provokációira (pl. az Avram Iancu-szobron megjelent „Le ved” felirat), kérve a hatóságokat, hogy lépjenek közbe még mielőtt még nagyobb lenne a baj.

A Temes Megyei Nemzeti Szövetség Ideiglenes Tanácsa szűk körben megvitatja a marosvásárhelyi eseményeket. Résztvevők: Nicolaea Corneanu bánáti ortodox metropolita, Ilie Marin temesvári helyőrség parancsnoka, Viorel Oancea megyei rendőrparancsnok, a Nemzeti Liberális Párt, Keresztény és Demokrata Nemzeti Paraszt Párt, Nemzeti Keresztény Demokrata Párt, Szociáldemokrata Párt küldöttei. A BMDSZ-t Bárányi Ferenc képviselte. Elítélik a történetet, viszont nem mondják ki a Vatra Românească bűnös szerepét. Bárányi Ferenc a kormány nyilatkozatát bírálja.

1990. március 24.

A 150-200 fős küldöttség megválasztja a BMDSZ vezetőségét. Elnök: Bodó Barna. Alelnökök: Bárányi Ferenc és Tóth Béla. Titkár: Bakk Miklós. Szóvivő: Borbély Imre. Gazdasági ügyek: Oberst László. Tanügy: Tácsi László. Külkapcsolatok: Graur János. Az elnökség további tagjai: Toró T. Tibor és Matekovics György.

1990. március 24.

A TMD és a TEMISZ mellett az összes Temes megyei diákszervezet aláírja azt a Temes megyeiekhez intézett felhívást, amely által felkérlik a lakosságot, hogy ne térjenek le a demokrácia útjáról, nehogy Temesvár is Marosvásárhely sorsára jusson.

1990. március 25.

Bartók Béla 109. születési évfordulója emlékére Bartók-ünnepséget rendeznek Nagyszentmiklóson.

1990. március 26.

A TEMISZ kezdeményezésére Temesváron beindítanak egy információs-választási irodát.

1990. március 27.

A *Renașterea Bănățeană* napilap úgy értékeli a marosvásárhelyi eseményeket, mint a magyarok által kezdeményezett és kiprovokált tragédia.

1990. március 28.

Megalakul Szegeden a Magyar–Román Baráti Kör.

1990. március 30.

A *Renașterea Bănățeană* interjút közöl a bánsági ortodox metropolitával, melyben ő elmondja, hogy Bánság példát kell mutasson a románok és a nemzeti kisebbségek közötti békés egymás mellett élésre.

1990. március 31.

Megrendezték a MISSZ első kongresszusát, mely félbeszakadt Marosvásárhelyen. Toró T. Tibor, Borbély Zsolt Attila, Galambos István, Koreck Mária és Varga István képviselték a TEMISZ-t, Fodor Albert pedig a TMD-t. Elnöknek Toró T. Tibort választották.

1990. március 31.

Révész Benjámint, a magyarországi Baptista Szövetség alelnöke Temesvárra látogat és előadást tart a temesvári magyar baptista templomban.

1990. április 1.

Bukarestben 15 000 ember tüntetett, követelve, hogy a *Temesvári Kiáltvány* az egész ország kiáltványa legyen.

1990. április 1.

Különválasztják a Román Nemzeti Színház, a Magyar Színház és a Német Színház adminisztrációit.

1990. április 2.

Fellép a Kaláka együttes Temesváron, a Csiky Gergely Színházban.

1990. április 2.

A Temes megyei Tanfelügyelőségen nemzetiségi kérdésekért felelős tanfelügyelőnek nevezik ki Holzinger Ludwigit.

1990. április 3.

Megválasztják TEMISZ új vezetőségét, 2 éves időtartamra. Elnök: Toró T. Tibor. Alelnökök: Borbély Zsolt Attila és a Bartók Béla Líceum jelöltje. Titkár: Koreck Mária. Gazdaság: Dudás József. Kultúra: Makai András. Politika: Kántor Zoltán.

1990. április 3.

Ion Iliescu Temesvárra látogat. A *Temesvári Új Szónak* (1990. ápr. 5. 78. sz.) adott interjújában kritizálja a *Temesvári Kiáltványt*.

1990. április 6.

Békemenet indul Temesvárról Erdélybe, melynek célja a *Temesvári Kiáltványban* megfogalmazottak ismertetése

1990. április 6.

„Temesvár mindannyiunk háza” – a Román–Magyar Baráti Társaság tüntetést szervez, elítélve a marosvásárhelyi eseményeket és a sovinizmust.

1990. április 9.

A Szabad Temesvári Televízió április 9-től kedden német, szerdán szerb, csütörtökön pedig magyar nyelvű műsort is sugároz. Szerkesztő: Darida István András.

1990. április 11.

A BMDSZ kijelöli küldötteit a Nagyváradi RMDSZ-kongresszusra. A küldöttek: Bodó Barna, Bakk Miklós, Bárányi Ferenc, Toró Tibor, Egeressy László, Sándor István, Matekovic György, Szabó László és Toró T. Tibor.

1990. április 11.

A Horvát Demokrata Közösség egy petíciót tesz közzé, melyben kéri, hogy státútumuk legyen beépítve a román *Alkotmány*ba. Továbbá kéri a nyelvi jogok biztosítását, és állami támogatást a horvát nemzetiségű diákoknak, hogy tovább tanulhassanak horvátországi egyetemeken

1990. április 14.

Megjelenik a BMDSZ választási kiadványának első száma, az *Egység*.

1990. április 16.

Húsvét másnapján ökumenikus istentiszteletet tartanak a Rózsa parkban. Részt vesz Tökés László református püspök is.

1990. április 17.

Megalakul az 1989. december 16–22. Temesvári Forradalom Emlékbizottsága.

1990. április 19.

Popescu Despina Ruxanda bukaresti lakos nyílt levélben kéri fel Tökés Lászlót, hogy induljon a májusi elnökválasztásokon.

1990. április 21.

Az RMDSZ nagyváradi kongresszusán megválasztják az új elnökséget, melynek tagja Bodó Barna és Toró T. Tibor is.

1990. április 25.

Megalakul az Erdélyi Magyar Műszaki Tudományos Társaság temesvári fiókszervezete.

1990. április 25.

Megalakul a Vatra Românească temesvári fiókszervezete. Az ülésen részt vesz Gheorghe Roșca is, a marosvásárhelyi fiókszervezet elnöke.

1990. április 28.

Smaranda Enache és Tőkés László Bodófalvára látogat, ahol a választópolgárokkal találkoztak.

1990. április 28.

A temesvári Capitol Mozi termében tartják országos találkozójukat a *Temesvári Kiáltványt* aláíró szervezetek, megalakul a Nemzeti Szövetség a Temesvári Kiáltványért.

1990. április 29.

35-40 000 ember vett részt a Nemzeti Szövetség a Temesvári Kiáltványért rendezésében tartott gyűlésén. A jelenlévők a *Temesvári Kiáltványban* megfogalmazottak hatálybalépését kérték, és tiltakoztak Ion Iliescu ellen.

1990. május 1.

E naptól kezdve Brassóban nap mint nap tüntetések zajlanak a *Temesvári Kiáltvány* mellett.

1990. május 2.

A TEMISZ megnyitja könyvtárát, ahonnan magyar és német nyelvű könyveket kölcsönözhetnek a TEMISZ-, TMD-, és BMDSZ-tagok.

1990. május 2.

Bukarestben megtartja első gyűlését az Írószövetség országos választmánya. Temesvárról, a román írók mellett, részt vettek Slavomir Gvozdencovici szerb, és Mandics György magyar írók.

1990. május 6.

Aradon kb. 5000 ember tüntetett a *Temesvári Kiáltványban* megfogalmazottak mellett, 600 ellentüntetővel szemben.

1990. május 7.

Székelyudvarhelyen 1500-2000 személy tüntetett a *Temesvári Kiáltvány* mellett.

1990. május 9.

Franklin Delano Roosevelt-díjjal tüntetik ki Tőkés Lászlót.

1990. május 14.

A Kossuth Rádió sugározza dr. Mary György *Hazátlan vagy!?* című műsorát, amelyet romániai élményei alapján állított össze. Közreműködnek: Tőkés László és felesége, Gazda Árpád, Balaton Zoltán, Graur János stb.

1990. május 20.

Az első szabad választásokon Temes megyében az RMDSZ a harmadik helyet érte el. A szenátori listán a szavazatok 10,52%-át (44 399 szavazat), a képviselői listán a szavazatok 7,59%-át (30 393 szavazat) kapta. A szenátori listát Tőkés László, a képviselői listát pedig dr. Bárányi Ferenc vezette.

1990. május 30.

Tőkés László felszólal a magyar parlamentben. Beszámol a romániai választások után kialakult helyzetről és bemutatja a Transylvania Alapítványt.

1990. május 30.

Szolidaritást vállalva a *Temesvári Kiáltvánnyal*, Szebenben megfogalmazzák a *Szebeni Kiáltványt*, melyet a temesvári 8. pont köré építettek.